

РЕШЕНИЕ

№ 1228

гр. София, 13.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и девети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Мария Райкинска

при участието на секретаря Невена Б. Г.
като разгледа докладваното от Елизабет Петрова Въззивно гражданско дело
№ 20221000501454 по описа за 2022 година
за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение от 05.01.2022г по гр.д. № 11572/2018г Софийски градски съд, ГО, 26 състав е обявил, по предявения иск от М. Г. С. и Н. И. К. за недействителен по отношение на тях договор за дарение от 30.08.2013г сключен между А. З. А. и Е. Д. С., на осн. чл.135 от ЗЗД на недвижим имот в гр. ***, ул. *** № ***, представляващ 5/6 ид.ч. от самостоятелно жилище със застроена площ от 58кв.м. и 24/100ид.ч. от дворното място, съставляващо УПИ VIII-156, кв.195 по плана на гр. ***, местност ***, с площ 315.5кв.м. С решението съдът е възложил разностите по делото.

С определение от 16.03.2022г по делото съдът се е произнесъл по молба на ишците по чл.248 от ГПК, като е оставил молбата без уважение.

Решението на СГС е обжалвано с обща въззивна жалба от ответниците по делото А. З. А. и Е. Д. С., представявани от адв. Ш. , с оплаквания за неправилност. Въззивниците считат, че не са налице основанията на чл.135 , ал.1 от ЗЗД за уважаване на предявения иск, тъй като към момента на предявяване на иска ишците не са кредитори на ответниците. Оспорват и правото на ишците да встъпят в правата на удовлетворен кредитор към момента на предявяване на иска. Въззивниците молят

въззивния съд, след като съобрази изложените доводи да постанови решение, с което да отмени решението на СГС и да отхвърли предявените иски.

На подадената въззивна жалба е постъпил писмен отговор от М. С. и Н. К., представлявани от адвокати В. и Л., с който жалбата се оспорва като неоснователна. Въззиваемите поддържат, че са налице предпоставките за уважаване на предявения иск по чл.135 от ЗЗД и молят решението на СГС да бъде уважено.

По делото е постъпила частна жалба от М. С. и Н. К., представлявани от адв. В. против определението на СГС постановено по реда на чл.248 от ГПК. Жалбоподателите поддържат, че неправилно СГС е приел, че следва да определи възнаграждение по чл.38 от ЗА само в един размер, тъй като е защитаван един интерес. Молят за всеки един от ищите да бъде определено възнаграждение на пълномощника по реда на чл.238 от ЗА.

А. А. и Е. С., представлявани от адв. Ш., депозират отговор на частната жалба, с който я оспорват.

В о.с.з въззивниците А. А. и Е. С. не се явяват, представляват се от адв. Ш. , която поддържа въззивната жалба и моли по съображения изложени в нея решението на СГС да бъде отменено и предявените иски да бъдат отхвърлени като недопустими, неоснователни и недоказани. Оспорва депозираната частна жалба. Претендира разноси по делото. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, претендирано от насрещната страна.

Въззиваемата страна М. С. и Н. К. не се представлява в последното о.с.з. Депозират писмена молба, с която заявяват, че оспорват въззивната жалба и поддържат своята частна жалба. Молят решението на СГС да бъде потвърдено. Претендират разноси по делото , съобразно списък по чл.80 от ГПК, който представят.

Софийският апелативен съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивните жалби пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Съгласно разпоредбата на чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Съгласно разпоредбата на чл.269, изр.2 от ГПК по отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан от посоченото от страната във въззивната жалба, като служебно има правомощие да провери спазването на императивните материалноправни разпоредби , приложими към процесното правоотношение. В този смисъл е задължителното тълкуване на закона дадено с ТР №1/2013г по т.д. №1/2013г на ОСГТК на ВКС- т.т.1 и 4.

С оглед изложеното съдът приема, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Като краен резултат, първоинстанционното решение е правилно и не

страда от пороците, посочени във въззивната жалба.

С оглед развитите въззивни съображения съдът приема за установено от фактическа и правна страна следното:

По фактите между страните няма спор, няма развити въззивни доводи към фактическата обстановка, изложената от СГС, поради което и с оглед възможността на чл.272 от ГПК настоящият състав препраща към мотивите на СГС в посочената част, като обосновка на собствения си акт.

В исковата си молба ищите М. и Н. К. твърдят, че заедно с ответника А. А. са сключили договор за финансова услуга с „Хипокредит“ АД, като дружеството им е предоставило сума в заем, а те са поели задължения като заематели, солидарно. Твърдят, че са заплатили на кредитора си 132 748.26лв, което надхвърля припадащата се част от техните задължения. След заплащане на по-голяма от припадащата им се част, твърдят, че са встъпили в правата на удовлетворения кредитор, включително и в правото му да предяви иск по чл.135 от ЗЗД. Твърдят, че са предявили иск против за заплащане на надплатеното по кредита. Твърдят, че след като 2013г А. А. е дарил на майка си своя процесен имот, той няма друго имущество. Твърдят, че тази сделка уврежда кредиторите на А..

В отговорите на исковата молба ответниците оспорват сделката между тях да уврежда кредиторите им и оспорват качеството на кредитор на ищите. Оспорват правото на ищите да встъпят в правата на удовлетворения кредитор. Оспорват чл.135 от ЗЗД да намира приложение по отношение на извършените от поръчител разпоредителни действия. Възразяват, че дареният имот е несеквестируем.

Във въззивната си жалба ответниците- въззивници поддържат само, че към момента на завеждане на иска ищите нямат качество кредитори на ответника А.. Възразяват, че към момента на завеждане на делото ищите нямат действително вземане и нямат право да встъпят в правата на удовлетворен кредитор.

По делото е представен договор № НСТ-02-0874-0 от 22.02.2010г, по силата на който „Хипокредит“ АД е предоставил на заемателите „НС финанс“ ЕООД, представлявано от управителя Ангел А., „Нестстрой“ ЕООД, представлявано от управителя Н. К., Н. К., М. С. и А. А. паричен заем в размер на 34 000 евро. В договора е записано, че сумата се предоставя на заемателите като солидарни длъжници/ 2.1/ и заемателите солидарно се задължават да изплатят заема-т.2.5 от договора. Договорът е подписан от заемателите в това им качество, липсват положени подписи за поръчители.

Видно от НА № 54, н.д. № 51/2013г по описа на Нотариус М. Е., с район на действие СРС, на 30.08.2013г ответникът А. А. е дарил на своята майка, Е. С. собствения си, придобит с дарение, недвижим имот, находящ се в гр.***- процесния.

С решение от 31.01.2017г. по т.д.№ 6161/2015г на СГС Н. и М. К. са осъдени да заплатят на „Хипокредит“ АД солидарно и на основание чл.240 ал.1 от ЗЗД и чл.86 от ЗЗД сумата 57 000 евро, от които 33 900 евро главница, дължима се по договор за заем № НСТ 02 0874 0 от 22.02.2010г, 12 000 евро непогасена договорна лихва за периода 01.10.12г. до 01.10.15г , 11 000 евро непогасена наказателна лихва за забава по заема, дължима за периода 01.10.2012г – 01.10.2015г, ведно със законната лихва върху главницата от 01.10.2015г до окончателното изплащане и 10 459.30лв разноси по делото.

Видно от кредитен превод от 28.04.2017г Н. К. е наредил плащането на „Хипокредит“ АД на сумите по съдебното решение по т.д.№ 6161/2015г на СГС.

Видно от решение № 20162645 от 25.07.2021г. по гр.д.№ 67233/2019г на СРС, влязло в сила на 30.09.2021г. А. А. е осъден да заплати на Н. и М. К. на основание чл.127 ал.2 от ЗЗД по 22 124, 71лв., представляващи припадащата му се част от изплатените от тях, като съдлъжници, на 28.04.2017г задължения в полза на „Хипокредит“ АД по договор № НСТ-02-0874-0 от 22.02.2010г, ведно със законната лихва . Съдът е приел, че страните по делото са солидарни длъжници по договор за заем и че отговарят поравно за погасяване задължението към кредитора. Съдът е съобразил, че ишците са погасили целия размер на задължението по договора с „Хипокредит“ АД, че длъжниците-дружества са неплатежоспособни, поради което задължението към кредитора следва да се разпреди поравно между длъжниците – физически лица.

При така изложените доказателства за факти съдебният състав приема, че предявените искове са доказани и основателни.

Предявен е конститутивен иск , с който ищецът цели да възстанови състоянието на имуществото на длъжника си , във вид, в който е било към момента на сключване на сделката с кредитор, в чиито права твърди да е встъпил и по която сделка ищецът има право на изпълнение. С отменителния иск по чл.135 от ЗЗД е дадена възможност на един кредитор да отмени действия на своя длъжник, които увреждат неговия интерес. Съгласно чл.133 от ЗЗД длъжникът отговаря пред своя кредитор с цялото свое имущество, ето защо разпореждането с това имущество , след възникване на задължението, винаги дава възможност на кредитора да защити интереса си чрез иска по чл.135 от ЗЗД. В случая ишците твърдят, че са встъпили в права на удовлетворен кредитор като са погасили общо задължение на солидарни съдлъжници с първия ответник, поради което са придобили и право на отменителен иск по чл.135 от ЗЗД.

Съобразно наведените от ишците твърдения за факти в исковата молба в тяхна тежест тежест е да докажат качеството си на кредитор/ като в конкретния случай като правоприемници на удовлетворен кредитор/ , извършване на сделка от длъжника, след възникване на задължението към първоначалния кредитор, която сделка да го уврежда

и знание на длъжника за увреждане интересите на кредитора. С оглед твърдението за сключени безвъзмездни сделки знание за увреда у приобретателите на имуществото не се изследва. Ищците следва да докажат и интерес от удовлетворяването на кредитора встъпването в неговите права. В този смисъл относно правнорелевантните факти е и постановеното решение № 144/2019г по гр.д. № 4338/2018г на III ГО на ВКС.

По делото е установено безспорно, че на 22.02.2010г Н. К., М. С.- К. и А. А. са поели задължение към свой заемодател „Хипокредит” АД за връщане при договорени условия на сума, получена от тях в заем при условията на солидарна отговорност. Валидността на договора за заем и обвързаността на страните с тази сделка са установени със сила на пресъдено нещо с влезлите в сила решения по т.д. 6161/2015г на СГС и гр.д. № 67233/2019г по описа на СРС. От изложеното следва, че на 22.02.2010г ответникът А. А. е поел задължение към „Хипокредит” АД като солидарен съдължник да погасява по договорен ред получена в заем сума.

Безспорно е, че преди погасяването на задълженията по договора от 22.02.2010г и по време на обвързаността си от този договор ответникът А. дарява свой имот на своята майка ответницата С. Сделката между ответниците е изповядана нотариално на 30.08.2013г. По делото ответниците не поддържат, че сделката между тях е осъществена след погасяване на задължението към първоначалния кредитор от страна на ответника А.. Установява се, че към момента на изповядване на сделката между ответниците, съдължниците по договора от 22.02.2010г са дължали изпълнение на кредитора си „Хипокредит” АД и от диспозитива на представеното решение по т.д. № 6161/2015г.

От изложеното е очевидно е, че задълженията на първия ответник към „Хипокредит” АД са възникнали преди изповядване на процесната сделка, а сделката е осъществена след като длъжникът е узнал за твърдяното негово задължение. Ответникът А. А. е знаел за сключения договор от 22.02.2010г, знаел е, че е обвързват от договора и е достатъчно да се установи, че длъжникът има знание за факта, че се разпорежда със свое имущество, с което обезпечава неудовлетворен интерес на свой кредитор, следователно и че това представлява засягане на интереса на кредитора. Умисъл за увреждане законът не изисква, както и не изисква установяването на цел за сключване на сделката. При безвъзмездните сделки, каквато е процесната, знание за увреждането от страна на съдоговорителя на длъжника не е необходимо да се изследва, още повече, че в настоящият случай приобретател на имота на длъжника е неговата майка по отношение на нея действа презумпцията по чл.135, ал.2 от ЗЗД. При безвъзмездните сделки увреждане на кредиторския интерес е винаги налице, поради обстоятелството, че фактически се намалява имуществото на длъжника без той да получава никаква насрещна престация, при което най-малкото се затруднява удовлетворяването на вземането на кредитора. В този смисъл и решение № 18/2015 г по гр. д. № 3396/2014 г на ВКС, IVГО. В случай, че се установи увреждащо действие от

длъжника, е без правно значение дали последния разполага с друго имущество, с което да удовлетвори кредитора/ в този смисъл решение № 261/2015г по гр.д. № 5981/2014г на IV ГО на ВКС/. В рамките на производството по чл.135 от ЗЗС съдът не изследва общото имущество на длъжника и не прави изводи дали разполага с достатъчно имущество. Това е така, защото цялото имущество на длъжника е обезпечение на интереса на кредитора и кредиторът може да иска от длъжника да пази своето имущество, по начин такъв, че неговото удовлетворяване да е гарантирано и бързо постижимо. Обстоятелството дали длъжникът има и друго имущество, е без значение по отношение на спора. Кредиторът има право да се удовлетвори от цялото имущество на длъжника и всяко негово намаление уврежда интересите му.

Неоснователно е оплакването, че процесния имот е несеквестрируем, поради което явно не може да служи за удовлетворяване на кредиторите му. При разпореждане с имущество, твърдяно за несеквестрируемо, длъжникът сам се лишава от привилегията на несеквестрируемостта. С действията си установява, че няма нужда от защитата върху това негово имущество. С оглед това и интересът на кредитора следва да бъде удовлетворен като се приеме, че длъжниковото имущество дори и да е било преди сделката несеквестрируемо, подлежи на изпълнение.

Предвид изложеното съдът приема, че по делото е доказано, че първоначалният кредитор „Хипокредит” АД е кредитор на първия ответник, че първият ответник има знание за това, че дължи изпълнение на парично задължение на този кредитор, че след възникване на задължението на първия ответник той се е разпоредил безвъзмездно със свое имущество в полза на свързани лица. Установява се, че извършените от първия ответник сделки са безвъзмездни, намаляващи имуществото на длъжника и съответно-затрудняващи удовлетворяването на първоначалния кредитор. С оглед изложеното следва извод, че първоначалния ответник „Хипокредит” АД се е сдобил с право да претендира защита на своите права по реда на чл.135 от ЗЗД.

По делото се установява и че ишците са встъпили в правата на „Хипокредит” АД като са се суброгирали и в правото на дружеството да предяви иск по чл.135 от ЗЗД.

Това е така, защото по делото се установява, че настоящите страни- ищци и първи ответник- са поели задълженията към „Хипокредит” АД солидарно. Солидарната отговорност между тях се установява както от подписания договор за кредит, където техните качества и задължения като солидарни длъжници са конкретно посочени, така и от положените от длъжниците подписи по договора, така и от влязлото в сила решение по гр.д. № 67233/2019г по описа на СРС. Осъждането на ответника А. с това влязло в сила решение е да заплати суми по посочения договор на осн. чл.127, ал.2 от ЗЗД на своите солидарни съдлъжници, в размер на неговите припадащи се части от задължението, излатено от съдлъжниците- ищци. Т.е. със сила на пресъдено нещо е установено, че страните са съдлъжници, солидарно отговорни по отношение на

„Хипокредит” АД по силата на договора от 22.02.2010г

При договорена пасивна солидарност, като процесната, съгласно чл.122 от ЗЗД кредиторът може да търси пълно изпълнение от всеки един от своите длъжници. Съгласно чл.123 от ЗЗД изпълнението на един длъжник освобождава останалите съдлъжници. Съгласно чл.127,ал.2 от ЗЗД всеки солидарен длъжник, който е изпълнил повече от своята част, има иск срещу останалите съдлъжници за разликата. Съгласно чл.74 от ЗЗД този, който е изпълнил едно чуждо задължение, като е имал правен интерес да стори това, встъпва в правата на кредитора. От изложеното следва, че плащанията от солидарен длъжник винаги са с правен интерес и пораждат последици по чл. 74 ЗЗД. Това е така, защото съдлъжникът, който е погасявал общия дълг към кредитора, има регресно право срещу своите съдлъжници, солидарно отговорни заедно с него по силата на закона чл. 127, ал. 1 ЗЗД. Това регресно право в случая е признато и с влязло в сила съдебно решение. Суброгирайки се в правата на удовлетворения кредитор ищците придобиват и правото на иск против солидарния си съдлъжник по реда на чл.135 от ЗЗД. Този иск е съществувал в имуществото на удовлетворения кредитор и след неговото удовлетворяване преминава и съществува, докато съществува регресното вземане, в имуществото на платилия съдлъжник. От изложеното следва, че предпоставките на законната суброгация са се осъществили и ищците са придобили правото по чл. 135 ЗЗД на „Хипокредит” АД – в размерите, установени с влезлото в сила решение на СРС. В този смисъл горесцитираното решение № 144/2019г по гр.д. № 4338/2018г на III ГО на ВКС.

Съобразявайки изложеното съдът приема, че по делото се установява, че ищците се легитимират като носители на правото на кредитори по реда на чл.135 от ЗЗД да атакуват увреждащата ги сделка, сключена между ответниците.

При така развитите съображения съдът следва да посочи, че обстоятелството дали ищците са имали качеството кредитор към момента на предявяване на исковата молба и дали са имали вземане към този момент е неотносимо към спора. Ищците в исковата молба и по делото не се легитимират като кредитори на собствено основание на длъжника, а като правоприемници на удовлетворен кредитор.

Предвид изложеното съдът приема предявените искове за доказани по основание и подлежащи изцяло на уважаване.

Изводите на двете съдебни инстанции съвпадат. Първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

По отношение на разноските:

На осн. чл.78,ал.1 ГПК право на разноски в процеса има ищците- въззиваеми.

По делото се търси заплащане на адвокатско възнаграждение по реда на чл.38 от ЗА от пълномощника на въззиваемите- Адвокатско дружество”В. и Л.”. По делото са представени договори за правна защита и съдействие, сключени от

адвокатското дружество с всеки от двамата ищци при условията на чл.38,ал.1,т.3 от ЗА.

Съдът съображава,че по делото са предявени обективно и субективно съединени искове. Всеки ищец предявява своите права за защита по реда на чл.135 от ЗЗД, въпреки общността в защитата на двамата ищци. Съответно решението по чл.135 от ЗЗД ползва само този кредитор, който е ползвал иска по чл.135 от ЗЗД. Предвид това и като съобрази разпоредбата на чл. 2,ал.5 от НМРАВ, съгласно която възнаграждение се присъжда за всеки един предявен иск съдът приема,че такова по реда на чл.38 от ЗА следва да определи на адвокатското дружество за защитата на всеки един от ищите-въззиваеми.Всеки един от ищите се приема,че се ползва от относителната недействителност на сделката с цена на разпоредения имот 38687.96лв. Възнаграждението при цена на иска от 38 687.96лв/цената на иска съгласно чл. 69,ал.1,т.4 от ГПК е в размер на данъчната оценка на имота/ съобразно чл.7,ал.2 от НМРАВ възлиза на сумата от 1690.64лв с ДДС 2028.77лв. За защитата на всеки ищец-въззиваем пред настоящата инстанция на пълномощника на въззиваемите се дължи възнаграждение от 2028.77лв или общо 4057.54лв с ДДС.

По отношение на частната жалба

По изложените съображения съдът намира и депозираната частна жалба против определението на СГС по чл.248 от ГПКза основателна. Определението от 16.03.2022г следва да бъде отменено и вместо него да се постанови изменение на решението от 05.01.2022г в частта за разноските като ответниците бъдат осъдени да заплатят възнаграждение по чл.38 от ЗА в раз размер на още 2028.77лв с ДДС.

Държавната такса от 15.00лв заплатена за уважената частна жалба следва да се възложи върху ответниците- въззивници.

Мотивиран така състав на Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 05.01.2022г, постановено по гр.д. № 11572/2018г по описа на Софийски градски съд, ИГО, 14-ти състав , изцяло .

ОСЪЖДА Е. Д. С. с ЕГН ***** и А. З. А. с ЕГН ***** да заплатят Адвокатско дружество”В. и Л.” сумата от 4057.54лв с ДДС – възнаграждение за защита пред въззивната инстанция, на осн. чл.38 от ЗА.

ОТМЕНЯ определение № 261752 от 16.03.2022г постановено по гр.д. № 11572/2018г по описа на СГС и ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ИЗМЕНЯ решение 05.01.2022г, постановено по гр.д. № 11572/2018г по описа на Софийски градски съд, ИГО, 14-ти състав в частта за разноските като

ОСЪЖДА Е. Д. С. с ЕГН ***** и А. З. А. с ЕГН ***** да заплатят Адвокатско дружество”В. и Л.” сумата от още 2028.77лв с ДДС – възнаграждение за защита пред първата инстанция, на осн. чл.38 от ЗА.

ОСЪЖДА Е. Д. С. с ЕГН ***** и А. З. А. с ЕГН ***** да заплатят на М. Г. С. сумата от 15.00лв- разноски по частната жалба.

Решението подлежи на касационно обжалване с касационна жалба пред ВКС в 1-месечен срок от връчването му на страните при условията на чл.280,ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____